

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

по

час на класа

за 1. клас

Към помагалото „В страната на правилата”

«ДОМИНО» ЕООД

2022

Съдържанието на тази книга, работните карти от помагалото и допълнителни материали, свързани с безопасността на движението по пътищата, можете да намерите в електронен формат на адрес <https://ebook.domino.bg/docu>.

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ
по час на класа
1. клас

2022 © Неша Н. Горчева, автор
2022 © Домино ЕООД, издател

Съдържание

№1. ЗДРАВЕЙТЕ, ПРИЯТЕЛИ ОТ ПЪРВИ КЛАС	4
№2. МОЕТО УЧИЛИЩЕ И МОЯТ КЛАС	5
№3. МОЯТ БЕЗОПАСЕН ПЪТ ДО УЧИЛИЩЕ И ОБРАТНО	7
№4. МОЯТ РОБОТ ЗНАЕ БЕЗОПАСЕН ПЪТ ДО УЧИЛИЩЕ.....	8
№5. ПЕШЕХОДНА ПЪТЕКА	9
№6. МОЯТ ДОМАШЕН ЛЮБИМЕЦ	10
№7. НА ПЪТЕШЕСТВИЕ ИЗ БЪЛГАРИЯ	11
№8. ЗАЩИТА ОТ ИНФЕКЦИИ.....	12
№9. РАЗЛИЧНИ, НО ЗАЕДНО	13
№10. СТИХИЙНИ БЕДСТВИЯ.....	14
№11. СИГНАЛИ ПРИ БЕДСТВИЯ. ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ	15
№12. АЗ НЕ ПРЕСИЧАМ САМ.....	16
№13. ТИХА НОЩ, СВЯТА НОЩ. КОЛЕДА.....	17
№14. ПЪТЕН СВЕТОФАР ЗА РЕГУЛИРАНЕ ДВИЖЕНИЕТО НА ПЕШЕХОДЦИТЕ.....	18
№15. ДВУКОЛЕСНИ ПЪТНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА ЗА ДЕЦА	20
№16. ПЪРВА ПОМОЩ. ВИДОВЕ НАРАНЯВАНИЯ	21
№17. ОГЪНЯТ – ПРИЯТЕЛ И ВРАГ НА ЧОВЕКА	22
№18. ЗНАМ КЪДЕ СЪМ	23
№19. ЗНАМ КЪДЕ СА ПЪТНИТЕ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА	24
№20. МАРТЕНСКИ ПРАЗНИЦИ	25
№21. ДЕНЯТ НА ОСВОБОЖДЕНИЕТО	27
№22. ОТ СИРНИ ЗАГОВЕЗНИ ДО ВЕЛИКДЕН	28
№23. ЗНАМ КЪДЕ СА ДРУГИТЕ	29
№24. ИЗБЯГВАНЕ НА КОНФЛИКТИ	30
№25. ТЕРОРИСТИЧНА ЗАПЛАХА.....	31
№26. СПЕЦИАЛНИ АВТОМОБИЛИ	33
№27. ПРЕДПАЗНИ ОГРАДИ.....	34
№28. ПЪТНИ ЗНАЦИ	35
№29. ВЕЧЕ МОГА САМ	36
№30. КАКВО ОЩЕ ЗНАМ.....	37
№31. КИРИЛ И МЕТОДИЙ	38
№32. ПЪТЕШЕСТВИЕ В СТРАНАТА НА ПРАВИЛАТА	39
Отговори на работните карти за 1. клас.....	41

№1. ЗДРАВЕЙТЕ, ПРИЯТЕЛИ ОТ ПЪРВИ КЛАС

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Осмисляне на необходимостта от правила и формиране на самосъзнание за тяхното спазване. Осмисляне на необходимостта от ходенето на училище и формиране на положителна нагласа у децата.

Задачи:

- Запознаване с героите на помагалото.
- Разпознаване и запаметяване на символите, съпътстващи всяко от упражненията.
- Запознаване с училището, което става част от света на детето.
- Изброяване и посочване на необходимите за учебна работа пособия и осмисляне на важноста на присъствието им в раницата или в шкафа на детето.

Умения: работа със символи и изображения, рисуване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Урокът може да започне с беседа, чрез която учителят да установи как децата разбират думата „правила” и необходимостта от тяхното спазване. Би могъл да ги провокира да си представят контрастна ситуация като „Ден без правила” или „В страната без правила” и да поиска от тях да си представят какво би се случило тогава или там с цел да мотивира положителната им нагласа към правилата.

Учителят запознава децата с героите Дани и Нели, които периодично ще съпътстват работата им в помагалото, за да скъси разстоянието между новопостъпилите ученици и учебната работа, като настройва мисленето и възприятията им към „игра” и „приятелство”.

Би могло формулирането на целта на помагалото да бъде прочетено или само преразказано от учителя. Тъй като то е предназначена за ориентация на родители и учители, изисква поднасянето на съдържанието му да бъде на достъпен за децата език.

Символите, съпътстващи всяко от упражненията, са съобразени с дейността, която се извършва от децата. Учителят насочва вниманието им към приликата между изображението и смисловото съдържание на вида дейност, улеснявайки ги да възприемат и запаметят изображенията.

Урокът продължава, като вниманието на учениците се насочва към спомените и преживяванията им от първия учебен ден. Споделяйки своите впечатления, те ще създадат атмосфера на съпреживяване на празника от всяко дете. Празничността на първия учебен ден в страната изразява отношението на българина към образованието на неговите деца и то трябва да се възпитава внима-

телно и целенасочено.

Стиховете в началото се прочитат от учителя. Ако в класа има четящо дете, стиховете биха могли да се прочетат повторно от него с цел да се даде време на децата да възприемат и осмислят съдържанието му. Посредством въпроси към текста учителят насочва децата към поставяне на училището на видно място в ценностната им скала. У тях започват да се пораждат чувства към училището и приятелите, които ще намерят там.

Рисуването в първо упражнение цели създаването на навици да се поднасят цветя по време на училищни празници. Децата може да се стимулират да споделят какви цветя са избрали и защо. Ако някои от тях са саксии със стайни цветя, е хубаво да се посочат имената на децата, които са ги донесли, за да се почувстват доволни и значими и да се насърчи изборът на живи цветя. На децата се разясняват предимствата на живите цветя, като се свързват с подълготрайната радост, която те ще донесат на всички в клас, удоволствието да се грижат за тях и отношението към цветето като към жив организъм. В част от семействата навиците за поднасяне на цветя са изгубени и не може да се разчита на наследяването им оттам. Поднасянето на цветя изразява уважението към учителя и възпитава уважение към възрастните и към образователните институции.

Във втората задача учителят изисква от децата да отделят пособията и вещите, необходими за работа в училище, от останалите предмети в детската стая. Коментира се за какво служи всеки от тях и дали той е необходим в училище. Още веднъж се повтарят определените и свързани с раницата принадлежности и вниманието на децата се насочва към тяхното участие в подготовката на раницата. Поощряват се тези от тях, които споделят, че поемат отговорност към ученическите си задължения.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№2. МОЕТО УЧИЛИЩЕ И МОЯТ КЛАС

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Създаване на положителна нагласа към ходенето на училище и приятелските взаимоотношения в клас.

Задачи:

- Запознаване със съучениците чрез представяне и споделяне на любими хобита и занимания.

- Запаметяване имената на другите деца от класа и развиване на симпатия към тях.

Умения: работа с изображения, рисуване, оцветяване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Урокът може да започне с беседа, чрез която учителят да насочи вниманието на децата към техния нов свят в класната им стая. Стиховете целят същата нагласа. Тук е мястото да се обърне визуално внимание на класната стая и украсата в нея. Ако тя съдържа неща, които ще участват в бъдещата съвместна работа на учителя и учениците, е удачно да се разясни кога и как ще бъдат използвани. Изяснява се равнопоставеността на всяко дете в клас и се посочва разликата от получаването на индивидуално внимание в клас и вкъщи.

След като се създаде нагласа за изграждане на колектив, учителят поканва децата да се представят едно по едно, за да се запознаят с другите. Вместо учителят да определя поредността на децата, би могло всяко представило се дете да кани следващото. Понеже още не знаят имената си, може да се избегне соченето с пръст чрез щафетно предаване на маркер, звънче или друг свързан с училището предмет. По този начин последните деца не се чувстват лишени от вниманието на учителя. По време на представянето по-стеснителните деца се подпомагат с въпроси, за да може всяко от тях да сподели по няколко изречения за себе си.

При втората задача учителят пренасочва фокуса на вниманието на всяко дете от собствената му личност към тази на останалите. Препоръчва се детето да избере място за себе си някъде в центъра на втория ред, като този избор се мотивира с обграждането с приятели отвсякъде. Челното място на първия ред не се препоръчва, за да не се поддържа евентуалната нагласа на някои деца да доминират, а да се насърчи всяко от тях да се възприема като част от колектива. Учителят насочва децата към определяне на най-близкостоящите на схемата до тях другарчета, като им предлага да изберат някого, с когото се познават, другар по чин или с когото се строят по двама. Ако не могат да напишат име или буква на избраните приятели, се препоръчва самоличността им да се покаже чрез оцветяване на дрехите и косата в съответния цвят. Това поддържа фокуса на вниманието към другите, а написването на буква или име от тези, които могат, изисква да се питат едно друго как се казват, което улеснява запомнянето.

В третото упражнение учителят прочита Клетвата за приятелство, като изисква вниманието на децата да бъде устойчиво и да се опитат да я запаметят. Повтаря я няколко пъти. Установява колко са внимавали, като ги пита как трябва да застанат, за да положат „клетвата”, и разяснява подаването и хващането на ръка като израз на добронамереност и готовност за създаване на ползотворни взаимоотношения. Повтарят клетвата заедно три пъти, като учителят ръководи темпото и изразителността на изговаряне. Ритуалният характер на упражнението прави изказаните думи и съпреживеният момент по-запомнящи се и настройва учениците към спазване на поетите обещания и към радостно очакване на не-

изживените приключения заедно с новите приятели в клас.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№3. МОЯТ БЕЗОПАСЕН ПЪТ ДО УЧИЛИЩЕ И ОБРАТНО

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Разработване с помощта на родителите на вариант за най-безопасен път на детето от дома до училището и запаметяването му.

Задачи:

- Разработване на безопасен маршрут от родителите и нанасянето му на маршрутната карта.

- Представяне на маршрута от детето пред класа.

- Самостоятелно графично представяне на маршрута от детето, базиращо се на картата, изпратена от родителите.

Умения: работа със символи, изображения и посоки, рисуване и чертане

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Необходимо е още в предния урок по час на класа учителят да постави първото упражнение за домашна работа, защото изборът за най-безопасен маршрут за придвижване на детето се извършва не в училище, а вкъщи. Родителите представят избория от тях път на картата и го разясняват на детето. Едва след тази предварителна подготовка децата могат да се включат в провеждането на занятието.

Куплетът под заглавието се изчита и отново се подчертава необходимостта от родителска помощ. Тъй като това вече е извършено, децата са удовлетворени и при запитване дали наистина са готови да спазват определения път с готовност обещават. Бързат да споделят със съучениците си по кой път идват до училище.

При работата си по второто упражнение децата избират по-близките по вид изображения на дома и училището си и ги поставят на местата им на картата. След контрол от страна на учителя ги залепват и се опитват според възможностите си да пренесат схемата, представена от родителите им, в помагалото. Учителят оказва индивидуална помощ на всяко от децата. На тези, чиято карта е начертана от родителите, с линия показва как да я използват при желание от тяхна страна.

Двете упражнения дотук целят определянето и запаметяването на собствения маршрут за придвижване на всяко от децата. Третото изисква устното му представяне пред класа с цел детето да се почувства уверено, че вече знае как

да се придвижва безопасно до училище. Всички деца се поощряват и подпомагат при представянето. Особено се подчертават от учителя избраните за пресичане места и се разяснява, че много пъти в маршрутите на децата се срещат светофари и пешеходни пътеки, понеже те са правилните места за пресичане във всеки маршрут. Ако в някой от маршрутите присъстват подлез или надлез, се обяснява на децата какво представляват те и защо там пресичането е безопасно, а при нерегулирано кръстовище се набляга на необходимостта от повишено внимание и адекватно възприемане на моментната пътна обстановка. Когато децата отговорят как се движат по този път, включват и своите придружители. Тук моментът е удобен учителят отново да апелира към отговорно отношение от страна на децата, което да ги подготви за самостоятелно придвижване след време.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№4. МОЯТ РОБОТ ЗНАЕ БЕЗОПАСЕН ПЪТ ДО УЧИЛИЩЕ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Запознаване с елементите на пътното платно и разграничаване на безопасните за движение на пешеходци.

Задачи:

- Запознаване с термините „улица“, „тротоар“, „бордюр“, „платно“, „банкет“.
- Разграничаване на местата, предназначени за движение на пътни превозни средства, от тези за движение на пешеходци.
- Избор на безопасен път за движение на детето като пешеходец.

Умения: работа с изображения и текст, свързване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата“

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете в началото на темата насочват вниманието към пресичането и подходящите за извършването му места. Може да се придружи с беседа, базирана на знанията на децата от семейството и детската градина.

По време на изпълнението на първо упражнение се изисква да се намери безопасен път между детето и кученцето и да се представи със свързване. Ако децата не се насочат към избор на маршрут с пресичане на пешеходна пътека, учителят ги подпомага с въпроси, свързани с местата за безопасно преминаване на отсрещната страна, а ако те се справят сами, се изисква да обосноват избора си. Приемат се за верни всички предложени варианти, в които се извършва пресичане на обозначените места.

В този урок следва втора строфа, в която са посочени опасните и безопасните части на пътя и се въвеждат понятията „тротоар“, „бордюр“, „платно“, „банкет“. Стиховете се прочитат от учителя и биха могли да се повторят от четящо дете. Учителят прави следващ прочит на части, като спира след фраза, съдържаща нов термин, и пита децата дали знаят какво е това. При липса на точен отговор от класа учителят обяснява кое какво е и насочва децата към илюстрациите на първо упражнение, за да онагледят обяснението.

След 1 – 2 прочита се установява дали децата са запомнили кои са опасни места и кои – не. Когато са готови да разграничат безопасните места, ги оцветяват в зелено. След това посочват опасните с червено и учителят ги насочва към аналогия с цветовете на светофара.

Във второ упражнение се появяват героите на помагалото Дани и Нели. Учителят обяснява на децата как да избират положителен или отрицателен отговор, ако не познават буквите, насочвайки ги към приликата на частицата „да“ с името на Дани и на частицата „не“ с името на Нели. Въпросите се четат последователно. След първия въпрос децата отговарят и се изисква да мотивират отговора си, като използват отработеното в предходното упражнение. Вторият въпрос би могъл да е подвеждащ за някои от тях, затова след избора на правилния отрицателен отговор учителят разяснява опасностите при тичане по време на пресичане монологично или извличайки отговори от децата с помощта на насочващи въпроси.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№5. ПЕШЕХОДНА ПЪТЕКА

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Запаметяване на правилата за безопасно пресичане и осъзнаване на необходимостта от тяхното спазване.

Задачи:

- Придобиване на знания и умения за безопасните места за пресичане.
- Придобиване на знания и умения за безопасните моменти на пресичане.
- Придобиване на знания и умения за безопасния начин на пресичане.

Умения: работа със символи и изображения

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата“

Насоки, коментари и препоръки: Въвеждащите стихове точно и ясно отговарят на основните въпроси в тематичната единица. В този час е препоръчително те да се научат наизуст, защото така могат да се декламирят и да се припомнят винаги когато децата се извеждат от училище, така че придобитите знания

да се пренесат в реалния живот и да се превърнат в умения.

По време на урока се припомнят предназначението на пешеходната пътека и правилата за изчакване и пресичане. Учителят извлича информацията от децата с помощта на въпроси и я обобщава. В края на дискусията се коментират опасностите, които съпътстват тичането при пресичане и учениците правят извод.

Първо упражнение изисква ограждане на опасните и безопасните изобразени ситуации. Може да се даде време на децата за самостоятелна преценка, след което да се изслушат предложенията им и да се определят ситуацията за ограждане в зелено и в червено. Всяка от оградения в червено ситуации се обсъжда и се прави оценка на поведението на детето в нея. Изясняват се причинно-следствените връзки между необмислените постъпки и възможните рискове. Може по желание да се коментират и останалите ситуации и да се дадат за пример.

Любопитните факти в края на страницата се четат от учителя или от четящо дете. Като заключение можем да обобщим наученото с рецитиране на заучените стихчета.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагало.

№6. МОЯТ ДОМАШЕН ЛЮБИМЕЦ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Запознаване с някои домашни любимци и с грижите за тях.

Задачи:

- Запознаване с някои видове животни, подходящи за домашни любимци.
- Изясняване на причините за желанието да имаш домашен любимец.
- Създаване на навици за обгрижване на домашните любимци.

Умения: работа с изображения и текст, свързване, писане

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете в началото създават настроение за забавление с домашния любимец, но се споменава и грижата за него. Още след първия прочит учителят трябва да обърне внимание на това и да следи този баланс между забавления и грижи да съпътства работата на децата през целия час.

В първото упражнение е заложена съществена възпитателна насока. Тя изисква след прочит от учителя или от четящо дете децата да осъзнаят правилните причини, поради които желаят домашен любимец вкъщи, и да извършат

свързването. Тук двата правилни отговора отново са изградени върху баланса „забавление – грижа“. Не се поощряват мързелът, удоволствието от чуждата завист и материалната изгода. Подчертава се, че всеки домашен любимец не е предмет, а живо същество и изисква добро отношение.

Във второто упражнение са дадени варианти за избор. Необходимо е с помощта на учителя децата да намерят връзката между всяко животно и подходящата играчка за него – кълбенца прежда, люлка за папагал, въртележка за хамстер, водорасли за аквариум. Децата могат да предпочетат и друго животно, което не е включено в упражнението, и да мотивират избора си – канарче, костенурка и др. Упражнението може да се разиграе като диалог между учител и дете или между две деца. Важен компонент е и осъзнаването на факта, че играчките за животни трябва да носят първо удоволствие на тях и чак след това – на техния собственик.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагало.

№7. НА ПЪТЕШЕСТВИЕ ИЗ БЪЛГАРИЯ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Осмисляне важността на общуването с природата и оценяване на красотата и разнообразието ѝ в нашата държава.

Задачи:

- Запознаване с известни български природни и културно-исторически забележителности.

- Възпитаване на обич към родината, национална гордост и възхищение от красотата и славното ни минало.

Умения: работа с изображения, свързване, номериране

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата“

Насоки, коментари и препоръки: Още със стиховете в началото на темата вниманието на децата се насочва към красотата на българската природа. От децата се изисква да посочат природен обект, който им харесва, и на базата на различните посочени природни обекти се направи извод, че най-голямото богатство на нашата природа е нейното разнообразие.

В първото упражнение при необходимост децата се насочват към смисловата връзка в двойките думи пещера – дупка, езера – очи, водопад – пръскало, дърво – чинар, скални – каменни. Понятията може да се онагледят на дъската.

Във второ упражнение се цели поднасянето на информация, свързана с различни туристически обекти в нашата страна, повечето от които културно-исторически. Те са сред най-известните в страната и е възможно децата да са

посетили някои от тях или поне да имат информация, свързана с тях. Сигурно са помирисвали мускалче с розово масло, рецитирали са „Аз съм българче“, виждали са делфин и затова могат да отговорят с какво свързват всяка снимка. При необходимост се подпомагат с въпроси: „Как си представяте златно съкровище? А останки от стари сгради? Виждате ли тракийския владетел със златен венец на главата?“. За всеки от изброените обекти учителят може да поднесе кратка допълнителна информация и/или изображения, свързани с него. Самото номериране може да се извърши с брой точки или чертички при трудности с писането на цифрите.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№8. ЗАЩИТА ОТ ИНФЕКЦИИ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Осмисляне на необходимостта от поддържане на лична хигиена и взаимовръзката ѝ със здравето.

Задачи:

- Възпитаване на навици за поддържане на лична хигиена.
- Формиране на лично отношение към спазването на хигиенните навици.
- Насочване на вниманието към защитните мерки при вирусна пандемия и стриктното им спазване.

Умения: работа със символи и изображения, лепене

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата“

Насоки, коментари и препоръки: Правилата за лична хигиена са дискутирани с децата в семействата и в детската градина. Те са им познати и по тази причина е препоръчително урокът да има дискуссионен характер. Чрез насочващи въпроси учителят ще помогне на децата да обобщят и да систематизират информацията, която имат по въпроса.

В първото упражнение се изисква за пръв път децата да изпълнят условието чрез поставяне на стикери. Учителят обяснява какво означава „приложение“ и къде се намират приложенията със стикери в помагалото.

Залепянето на стикерите с хигиенните навици може да бъде извършено от децата самостоятелно, след което да се обсъдят причините редовно да се мият ръцете, лицето и зъбите.

С втората част от упражнението, което децата също могат да извършат самостоятелно, се припомнят моментите, в които миенето на ръце е задължително – преди хранене, след тоалетна и игра. Тук може да се придружи упражнението с коментар дали винаги децата го правят и защо. Връзка на теорията с

практиката би могло да бъде миенето на ръцете преди закуската през голямото междучасие.

Със следващото упражнение вниманието се насочва към по-обстойното и стриктно миене на ръцете по време на вирусни епидемии и пандемии. Моментите, които трябва да се номерират, са придружени с улесняващи възприемането илюстрации. Номерирането може да се извърши с брой точки или чертички от децата, които не се справят с изписването на цифрите. Текстът се чете от учителя или от четящо дете и към всеки момент се показва илюстрацията. С помощни въпроси от учителя се определя последователността на действията – намокряне на ръцете с вода, покриване на дланта със сапун, разтриване на дланите една в друга, сплитане на пръстите и разтъркване по дължина, търкане на върховете на пръстите в другата длан, изплакване на ръцете, подсушаване с еднократна кърпичка и спиране на крана с помощта на използваната кърпичка. Към всяко отделно действие се дискутира защо е необходимо и как извършването му предпазва от зараза.

В следващото упражнение се създават навици за предпазване на околните при кихане и кашляне и се обръща внимание колко е важно те да бъдат спазвани. Работи се чрез свързване с Дани и Нели, като след прочит от учителя на това, което трябва да поставяме пред устата си, децата отговарят дали според тях това е правилно, или не и защо. Може да се прожектира от електронния вариант на помагалото и дете или учителят да извършват свързването на дъската с нагледна цел. Не е правилно да поставяме пръстите на ръката, защото с тях докосваме различни вещи; платняна носна кърпа, защото я ползваме следващ път; дланта си, защото може да се ръкуваме. Тук е моментът да се спомене, че ръкуването по време на пандемия трябва да се избягва с предпазна цел и че не е неучтиво само да поздравим и да се усмихнем при среща. Правилно е при кихане и кашляне пред устата да се поставя сгъвката на лакътя, защото с нея не докосваме нищо, и еднократна кърпичка, защото я изхвърляме веднага. Тук може да се допълни, че е препоръчително кошовите за отпадъци да са с капак.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№9. РАЗЛИЧНИ, НО ЗАЕДНО

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Осмисляне на необходимостта да се отнасяме с разбиране и уважение към различията на останалите.

Задачи:

- Възпитаване на толерантност.
- Формиране на лично отношение към вярванията и обичаите на различни-

те етнически групи.

Умения: работа със символи и изображения, лепене

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Правилата за вежливо отношение към останалите са дискутирани с децата в семействата и в детската градина. След прочит на въвеждащите стихове се изяснява смисълът на думата „толерантност”.

Първо упражнение представя религиозни празници от календара на най-големите етнически групи в България. Текстът от всяка подточка се чете от учителя или от четящо дете и всички търсят стикер, отговарящ на съдържанието му. След уточняването му, показването му и подпомагането на неправилно насочилите се деца залепянето се извършва от децата самостоятелно.

Със следващото упражнение се припомнят усвоените правила за общуване и се актуализират знанията и уменията, свързани с междуличностните отношения. След прочит на всеки от изброените варианти дете по избор дава отговор дали това е правилно и защо и се извършва свързване съответно с Дани или с Нели. Упражнението може да се придружи с коментар дали децата постъпват така и защо. Връзка на теорията с практиката може да се осъществи чрез споделяне на случки от живота на първокласниците.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№10. СТИХИЙНИ БЕДСТВИЯ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Запознаване със стихийните бедствия и с правилата за безопасно поведение и осъзнаване на необходимостта от тяхното спазване.

Задачи:

- Запознаване със стихийните бедствия земетресение, наводнение, обилен снеговалеж и силен вятър.

- Запознаване с правилата за поведение при настъпване на някое от изброените стихийни бедствия.

Умения: работа със символи и изображения, лепене

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Стихийните бедствия, с които ще се запознаят децата, са изброени в куплета в началото на темата. При прочита от учителя децата ще ги чуят и ще им бъде пояснено, че предстои да разберат какво се случва при всяко от тях и как да се предпазят от нараняване.

Преди да залепят стикерите, децата може да се провокират да разкажат какво знаят за бедствията, за опасностите, които ги съпътстват, и за необходимите мерки, които трябва да предприемат, за да се предпазят. При залепването на стикерите коментират какво виждат и дали то съвпада с тяхната представа за бедствията.

В следващото упражнение посочените текстове, прочетени от учителя или от четящо дете, трябва да се съотнесат към конкретно стихийно бедствие. Ако децата не могат да разпознаят за какво се отнасят посочените правила на поведение, учителят ги напътства да помислят от какво ги предпазват взетите мерки, докато стигнат до посочване на стихийното бедствие. Понеже правилата за поведение са свързани с личната безопасност на децата, тяхното запаметяване е от особена важност. Затова всяко от тях след свързването се прочита отново от едно или две четящи деца и после се изисква първокласниците да възпроизведат това, което са запомнили, докато се стигне до задоволителни резултати.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№11. СИГНАЛИ ПРИ БЕДСТВИЯ. ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Затвърдяване на знанията за стихийните бедствия и запознаване със сигналите за тяхното оповестяване и с правилата за безопасно поведение.

Задачи:

- Запознаване със сигналите за подаване на информация за стихийно бедствие.

- Запознаване с правилата за поведение след сигнала.

Умения: работа със символи и изображения

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата“

Насоки, коментари и препоръки: Стихийните бедствия, с които децата вече са запознати, се припомнят в началото на часа. Провежда се и беседа, свързана с правилата на поведение при определено стихийно бедствие. Конкретизира се, че в този час учениците ще научат какъв сигнал ще чуят, ако са в училище и настъпи бедствие, и как трябва да се държат, за да се предпазят от опасността. Прочита се куплетчето към темата и се задава въпрос на децата дали са разбрали какъв сигнал ще чуят и какво трябва да правят. След това учителят пояснява какъв точно е сигналът в конкретното училище. Обяснява се на децата какво показва учителката на илюстрацията и ги завеждат да видят къде стои евакуационният план на етажa им в училищната сграда. Посочва им се откъде минава

пътят за напускане на сградата.

При работата по второ упражнение се преминава към необходимите действия и правила на поведение. Децата обясняват защо не трябва да бягат и крещят и защо е необходимо да запазят спокойствие и да се строят след учителя.

След това се изисква да си припомнят пътя за напускане на сградата според евакуационния план и да го представят на схемата. Подходящ завършек на занятието е практическото отработване на уточнените действия, което улеснява и трайното запаметяване на маршрута за излизане от училище. Могат да се добавят и отработят и други детайли според изискванията в учебното заведение, като например да вземат ли нещо при напускане на стаята и къде да застанат в двора.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагало.

№12. АЗ НЕ ПРЕСИЧАМ САМ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Запаметяване на правилата за пресичане и осъзнаване на необходимостта от тяхното спазване и от придружител, който да осигурява безопасността на детето.

Задачи:

- Затвърдяване на знанията и уменията за безопасните места за пресичане.
- Придобиване на знания и умения за последователността на оглеждането преди пресичане.

Умения: работа със символи и изображения

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Въвеждащите стихове посочват необходимостта от придружител при пресичане. Още след прочита им може да се проведе беседа, в която децата да посочат факти и събития от личния си живот – как и с кого идват на училище или се връщат у дома.

След проведената беседа отбелязват в първо упражнение кой може да бъде техен придружител. Тъй като вариантите могат да бъдат различни, при посочване на отбелязаните отговори децата мотивират решенията на семействата си.

Във второ упражнение се изисква децата да преценят и свържат положителните и отрицателните фактори, които определят по-ранното самостоятелно придвижване на детето. По преценка на учителя упражнението може след прочит да се извърши самостоятелно от децата и да се направи проверка или да се работи колективно с придружаващ коментар. И в двата случая се изисква моти-

вация на отговорите, за да се осъзнае връзката на всеки от факторите с възможността за самостоятелно придвижване.

В последното упражнение се отбелязва верният отговор и ситуацията се представя като кратка драматизация. Въпреки разтоварващия си характер изиграването на ситуацията, в която две деца представят дете и възрастен, помага със запаметяване на фрази и начин на поведение, които могат да се използват в реална ситуация.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№13. ТИХА НОЩ, СВЯТА НОЩ. КОЛЕДА

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Поддържане на празничното настроение и нагласата за извършване на добри дела, изработване на празнична украса, осмисляне на приоритетите при желанията към Дядо Коледа и дискусия за традициите и обичаите, свързани с Коледа и Бъдни вечер.

Задачи:

- Писане на писмо до Дядо Коледа.
- Обмен на информация за българските коледни традиции и обичаи.
- Изработване на празнична украса за класната стая.
- Изработване на поздравителна картичка към съученик.

Умения: писане, рисуване, изрязване, лепене, работа с цветна хартия и материали за украса

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа, практически дейности

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Урочната единица има дискуссионен и практически характер. Основните дейности са писането на писмо до Дядо Коледа и обсъждането на коледните традиции и обичаи. Началото на темата може да се постави с поздрава „Честито Рождество Христово” и да се обясни на децата какво празнуваме на Коледа.

За да се спазва духът на празника, се започва с дискусия, свързана с празничното посрещане на Коледа и предшествания празник Бъдни вечер. Децата разказват как се посреща празникът в тяхното семейство – коледна елха, подаръци. Ако никое от децата не разкаже за среща с коледари, учителят разказва и може да онагледява с изображения и клипове от интернет. Обръща се внимание и на това, че част от даровете си коледарите раздават на по-бедните семейства. Това може да бъде свързано тематично с предстояща благотворителна инициатива, ако в класа има организация за такава. Специално внимание се обръща и на трапезата за Бъдни вечер, която трябва да съдържа нечетен брой постни яс-

тия.

Писмото се пише или се придружава с рисунки на желаните подаръци според възможностите за писане на децата. Желаящите могат да споделят какво си пожелават. В повечето случаи това са избрани от децата материални подаръци.

За обогатяване на мисленето в посока желания служи следващото упражнение. То е подходящо за възпитаване на ценностната скала на децата, като се дават за пример подходящите отговори или се допълват от учителя.

По желание на класа и учителя писмото може да се препише в училище или вкъщи и да се постави в плик, адресиран до Дядо Коледа. Ако в училището или в селището има пощенска кутия за събиране на писмата, може да се направи посещение до нея за изпращане на писмата. Може да се постави кутия и в класната стая и да се разкаже на децата къде и от кого ще бъде изпратена.

Последните две упражнения имат практически характер. Основната дейност е изработването на празнична украса. Учителят нагледно показва начина за изработване на гирлянди и фенери. Може да се изработи и украса по други модели, предложени от децата или от учителя.

В последната част от часа децата си изтеглят предварително подготвено листче с името на съученик. От тях се изисква да запазят името в тайна, за да бъде изненада кой на кого ще поднесе картичка. Картичките се изработват в часа или се възлагат за домашна работа. Вариантът, избран от учителя, трябва да се отнася за всички деца заради разликата в качеството при самостоятелна изработка от детето и при работа с помощ от родител, която може да провокира разочарования и негативни емоции. В тази връзка е добре да се уточни дали картичките ще се рисуват или апликират. Добър и ефектен вариант е апликирането с фрагменти от опаковъчна хартия със зимни и коледни мотиви.

Поднасянето на картичката може да стане на коледното тържество или още в часа според избрания вариант за изработката ѝ. Ако и учителят е участвал в томболата с имената, може да започне, като покани пред дъската детето, чието име е изтеглил. Същото може да направи и едно от децата. Пред дъската авторът на картичката я показва, прочита пожеланията си към другото дете, поднася му я и се ръкува с него. Получилият картичка кани този, за когото той е подготвил своята, и по този начин децата верижно се поздравяват и получават картичка от другар от класа. Това дава възможност да се дискутира традицията на Коледа да сме добри и да радваме не само близките си, но и всички около нас.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагало, изработването на украса, свързана с празника.

№14. ПЪТЕН СВЕТОФАР ЗА РЕГУЛИРАНЕ ДВИЖЕНИЕТО НА ПЕШЕХОДЦИТЕ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Запознаване със светофара и осмисляне на ползата от него при регулиране на движението.

Задачи:

- Запознаване с видовете светофари – за пешеходци и за автомобили.
- Осъзнаване на значението на светофара за регулиране на движението.

Умения: работа със символи и изображения

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Още със стиховете в началото на темата децата се провокират да разграничат видовете светофари, с които се запознават в часа, като ползват изображенията. Към светофарите за пешеходци трябва да ги насочат изобразените върху светлинните полета човешки фигури съответно в движение и в статично положение. Въз основа на това по пътя на елиминирането трябва да достигнат до извода, че останалите светофари са за автомобили. В случай че се нуждаят от помощ, въпросите, с които се подпомагат, следват същата логика. След като се разграничат видовете светофари, се изисква да се потърсят приликите и разликите между тях. Това още веднъж връща вниманието на децата към броя на светлинните полета на всеки от видовете светофари и тяхното значение. В края на първото упражнение се определя видът на всеки от изобразените светофари, като отговорът се обосновава. Към упражнението е добавен и текст, съдържащ информация за видовете светофари и значението на светлинните им сигнали. По преценка на учителя с него може да се започне или да се завърши упражнението и да се обобщи наученото чрез преразказ.

В следващото упражнение вниманието се насочва към изображенията на човешки фигури в светофарите за пешеходци. Тълкува се значението им, като се обръща внимание на разликата в положението на частите от тялото. Търси се връзка между фигурата в движение и зеления цвят и между фигурата в статично положение и червения цвят. След като децата отговорят дали сигналът е разпознаваем само по положението на тялото или само по цвета, вниманието им се насочва към дублирането на информацията с цел улесняване на възприемането и избягване на риска.

В трето упражнение са изобразени някои от допълнителните приспособления, които могат да имат светофарите. Учениците се опитват да ги разпознаят самостоятелно по изображенията и да обяснят за какво служи всяко от тях. Учителят ги насочва с въпроси при необходимост. Изяснява се, че оставащото време от съответния светлинен сигнал се измерва в секунди. Обяснява се, че останалите секунди насочват пешеходците към подготовка за действие при смяна на сигнала. Децата биха могли да се провокират сами да преценят колко минимум оставащи секунди трябва да показва броячът при зелен сигнал, за да предприемат пресичане. Задава им се въпрос за значението на звуков сигнал, съпътстващ светлинния, и причините за добавянето му. Посочват се случаите, в които е осо-

бено необходим – при липса на добра видимост към светофара, при повреда в подаването на светлинен сигнал, при пресичане от незрящи. Могат да им се представят повече ситуации и те да отсеят само тези, при които звуковият сигнал е от особена важност. В края на урока или в края на всяко упражнение се изисква от децата да споделят личните си наблюдения върху видовете светофари и допълнителните им приспособления, които срещат на кръстовищата, пресичани от тях.

Допълнителната информация е любопитна, защото запознава децата с начина на работа на първите светофари. Тук учителят може да изясни, че газовата лампа се пали ръчно. Моментът е удобен за представяне на професията на фенерджията, с която децата ще се срещнат по-късно в „Малкият принц“ от Антоан дьо Сент-Екзюпери.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№15. ДВУКОЛЕСНИ ПЪТНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА ЗА ДЕЦА

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Запознаване с видовете пътни превозни средства за деца и с местата, подходящи за тяхното използване.

Задачи:

- Запознаване с видовете превозни средства за деца и осъзнаване на причините, които ги правят подходящи за тях.

- Осъзнаване на значението на използването им само на определените за целта места.

Умения: работа със символи и изображения, ограждане, оцветяване, писане

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата“

Насоки, коментари и препоръки: В началото на урочната единица въвеждащите стихове насочват вниманието на децата към това, че превозните средства, които могат да се управляват от тях, са точно определени и местата, на които могат да ги използват – също.

Посочването на определени видове превозни средства за деца става още в първото упражнение, като те се отсяват сред всички изобразени. След като децата разграничат като подходящи за тях велосипеда, ролерите, тротинетката и скейтборда, може да се проведе беседа, свързана с личния им опит, в която да споделят управлявали ли са някои от тях, харесва ли им и защо, кое от тях предпочитат, имат ли си лично превозно средство за деца.

Важно е да осъзнаят защо могат да управляват само тези превозни средства. За целта посочват причините, избирайки ги от всички дадени във второто

упражнение. Изясняват защо ползването им само на определени места и сравнително бавната им скорост ги правят подходящи за деца. Тук беседата може да се допълни с липсата на опит и непълнолетието пред закона. Изясняват се и причините за отговорите, които не са отбелязани като верни – защо високата скорост и възможността да се изпреварват моторните превозни средства не се отнасят за пътните превозни средства за деца.

Третото упражнение отново е насочено към личния им опит и цели осъществяването на връзка между теорията и детската практика. Почти в края на букварния период отговарят кое е тяхното любимо превозно средство за деца писмено и причините, поради които го предпочитат. Мястото, на което го управляват, посочват с оцветяване – платното за движение, парка, велоалеята. Могат да допълнят и други места, на които родителите им са разрешили да ги ползват, и да преценят защо – на детската площадка, на село, на ролерна площадка, по алеите в междублоковото пространство, на обособени детски игрища.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№16. ПЪРВА ПОМОЩ. ВИДОВЕ НАРАНЯВАНИЯ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Осмисляне и запаметяване на действията, които е нужно да предприемат, когато някой около тях се нарани. Усвояване на знания, свързани с необходимостта от спешна помощ при натравяне, фрактура на крайник, навяхване, изкълчване.

Задачи:

- Осмисляне на необходимостта и запаметяване на начините за търсене на помощ, когато някой около детето се нуждае от такава.
- Формиране на умения за адекватно поведение към пострадалия.
- Запознаване с правилните действия за оказване на първа помощ при навяхване, изкълчване и фрактура на крайник, при натравяне.
- Акцентиране на важността на спазването на тези правила и на опасности-те, свързани с неспазването им.

Умения: работа с изображения, стикери и текст, писане

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: След прочит на стиховете в началото на урока се коментира удачен ли е плачът при злополука. Ако децата споделят, че плачат, от тях се изисква да определят защо и им се обясняват качествата „състрадание” и „съпричастност”, като се посочва, че това са положителни качества. Изисква се обаче да преценят дали това помага на пострадалия, или има нужда

от бърза намеса за търсене на помощ. Преценката се извлича от съдържанието на куплета към кого децата да се обърнат за съдействие и се мотивира изборът на възрастен заради по-големите му познания и опит. Задава се въпрос и към последния стих, с което отново връщаме мисленето на децата в сферата на състрадателността и съпричастието.

Когато започнем работа по първо упражнение, насочваме мисленето на децата към семейна обстановка в дома. Това става с въпроси към представеното на илюстрацията семейство. Задава се въпрос какво е това, което е окачено на стената и от което ще бъдат извадени необходимите превързочни материали. Сега аптечката рядко е отделна мебел в дома, затова е удачно децата да бъдат попитани къде се държат лекарствата и превързочните материали в техния дом. Изрично се подчертават опасностите на някои от лекарствата и приемането им без лекарско предписание. След това от приложението се избират необходимите за почистване и превързване на рана материали – йод, памук, риванол, бинт, ножица и лепенки за рани. Коментира се за какво служат останалите изобразени на стикерите неща и дали в момента е удачно да ги използваме. Децата се провокират да споделят дали са им промивали рани с риванол и йод, да признаят как се държат, ако им щипе и дали това е правилно.

Във второто упражнение е представено дете, тичащо по заледени стълби, и е поставена задача да се свържат илюстрациите с възможните последствия от това с мерките, които трябва да се вземат. На илюстрациите счупването се разпознава по поставената шина, а навяхването или изкълчването – по торбичката с лед, и се изисква с това учениците да мотивират отговора си.

Свързването на телефона за спешна помощ в третото упражнение става, след като учителят го посочи или елиминира другите два. Като жокер за запомняне на телефон 112 може да се посочат от учителя или от децата съпътстващи движения, като вдигане на една ръка, пак една ръка и накрая две ръце или пък подскок на един крак, пак на един и накрая на два. Удачно е и е полезно за затвърждаване на числото всяко дете, което си е измислило вариант, да го сподели – с пляскане, с почукване по чина, с показване на пръсти и всякакви други, стига да илюстрират числото.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№17. ОГЪНЯТ – ПРИЯТЕЛ И ВРАГ НА ЧОВЕКА

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Запознаване с опасностите при неправилната употреба на огън и с правилата за поведение при пожар.

Задачи:

- Запознаване с правилата за безопасна употреба на огън.
- Запознаване с правилата за поведение при пожар.

Умения: работа със символи и изображения, лепене

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата“

Насоки, коментари и препоръки: Опасностите при палене на огън също са познати на децата от семейството и детската градина. Може би познанията им са не толкова детайлни и задълбочени, поради което се нуждаят от обогатяване и надграждане.

Още с въвеждащите стихове се напомня, че с огъня не се играе и че нехайното отношение към него е недопустимо.

В първото упражнение се изисква поставяне на стикер при ситуациите с опасност от пожар – забравена включена ютия, захвърлен горящ фас, хвърляне на пиратки, запалена свещ на коледна елха. При определяне на ситуациите за стикер се дискутира как огънят може да излезе от контрол и чия е вината да се превърне от приятел във враг.

Второто упражнение е за актуализиране на №112 за спешни случаи. Преди записването му може да се предложи на децата, които го помнят, да не го казват на глас, а да го покажат с движения или с пляскане както в предходния урок, за да затвърдят начините си за запаметяване на номера.

След ограждане на пожарникаря в трето упражнение може да се отдели време за беседа, свързана с професията и с качествата на хората, които я упражняват. Придружаващ въпрос към беседата може да бъде дали някое от децата желае да стане пожарник и защо. Всеки може да отговори за себе си или пък да посочи друго дете, защото открива в него качествата, коментирани преди малко.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№18. ЗНАМ КЪДЕ СЪМ

Вид на урока: за затвърждаване

Основна дидактическа цел на урока: Затвърждаване на елементите на пътното платно и разграничаване на безопасните за движение на пешеходци.

Задачи:

- Затвърждаване на термините „улица“, „тротоар“, „бордюр“, „платно“, „банкет“.
- Разграничаване на безопасната част от тротоара от опасната.
- Избор на безопасен път за движение на детето като пешеходец.

Умения: работа с и изображения и текст, оцветяване, свързване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Въвеждащите стихове насочват вниманието към тротоара и бордюра, като правят едно по-детайлно разграничение на опасната от безопасната част на тротоара, надграждайки придобитите знания по темата. След прочит учителят установява дали децата са разбрали коя част от тротоара е опасна и защо. Задава въпроси, свързани с опасностите при движение в близост до бордюра.

В първото упражнение отново припомня аналогията на червения и зеления цвят със светлините на светофара и изисква от децата да определят коя част от тротоара е безопасна, като я оцветят в зелено. След това се определя опасната част от тротоара, отново с мотивиран отговор, за да се затвърдят рисковете при движение в непосредствена близост до бордюра. Тя се оцветява в червено. Учителят установява дали децата правилно преценяват кои от пешеходците се движат правилно и осъществява контрол дали ограждат точно тях.

Второ упражнение с Дани и Нели изисква избор на положителен или отрицателен отговор, свързани с опасна и безопасна игра на отделни части от пътя. След прочит на четирите твърдения учителят апелира към повишено внимание от страна на учениците към думите „опасна” и „безопасна”, за да съотнесат всяка от тях правилно към споменатата част от пътя. Часът завършва с коментар за местата, на които на практика играят децата от класа. Ако освен улици, това са и паркове, градинки и детски площадки, се коментират предимствата им. Децата след насочващи въпроси установяват защо са много по-безопасни и се насочват при възможност да избират такива места.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№19. ЗНАМ КЪДЕ СА ПЪТНИТЕ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Осмисляне на необходимостта превозните средства и пешеходците да се движат само на определените за тях места, за да се избегнат ПТП.

Задачи:

- Запознаване с участниците в движението.
- Припомняне на местата, определени да движение на превозни средства и на пешеходци.
- Изясняване на опасностите, които застрашават децата като пешеходци, и необходимостта от спазването на правилата за движение.

Умения: работа със стикери, изображения и текст, свързване, ограждане,

лепене

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете в началото на урока, прочетени от учителя, поставят темата на занятието. Коментира се защо урокът насочва вниманието ни към движението по пътищата, като се посочва невъзможността децата да се учат и растат в училище, без всеки ден да се придвижват до него. Подчертава се, че независимо от това, че не се движат без придружител, те трябва да познават правилата за движение, за да са подготвени след известно време да се придвижват безопасно и сами.

За изпълнение на първото упражнение устен коментар съпътства залепянето на стикерите с автомобили и пешеходци съответно на платното за движение и на тротоара или пешеходните пътеки.

След прочит на трите твърдения от второ упражнение се изказва гласно кое от тях с кой отговор да се свърже и се определя дали това е Дани, или Нели.

С последното изречение се свързва следващото упражнение. Като се посочи, че не е вярно, че хората нямат право да пресичат, се обръща внимание къде трябва да става това и се огражда в посочения цвят пешеходната пътека, а в другия цвят – съответно кученцето.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№20. МАРТЕНСКИ ПРАЗНИЦИ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Осмисляне, припомняне и запаметяване на традиции и обичаи, свързани с празниците през март.

Задачи:

- Осмисляне на необходимостта от спазването на традициите и обичаите, запазващи идентичността ни като народ.
- Запознаване с легендата за мартеницата и придобиване на умения за изработването ѝ.
- Изразяване на съпричастност и уважение към жените и най-вече към майката по случай празника им.
- Създаване на настроение в класната стая във връзка с настъпването на пролетта.

Умения: работа с прежда и хартия

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа, демонстрация

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Със стиховете в началото на темата се въ-

веждат предстоящите през март празници. След прочит може още веднъж да се повторят от учениците. Повторението може да е придружено с къс разказ, в който да изяснят какво знаят за всеки от празниците и за традициите, свързани с него.

По-подробната работа на учителя по същата тема съпътства поредността на упражненията в помагалото. В първо упражнение учителят прочита или разказва легендата за мартеницата, свързана с хан Аспарух и сестра му Хуба, като обръща внимание на стародавността на мартеницата и я съотнася към времето на създаване на Дунавска България.

Легендата за мартеницата има много варианти, но във всички тях главни действащи лица са хан Аспарух и сестра му Хуба. Според едно от преданията хан Аспарух получил дар от сестра си под формата на китка, привързана към крака на лястовица с бял конец. Крачето на птицата било наранено от впития в него конец и част от белия конец се обагрил в червено. Лястовицата пристигнала при хан Аспарух точно на 1 март, откъдето се родило името на мартеницата и води началото си традицията на този ден всички българи да си даряват червено-бели мартеници за здраве, щастие и сполука.

Според друг разказ хан Кубрат завеща на петимата си синове и на дъщеря си Хуба да не се разделят и да пазят България. След смъртта му братята забравили завета на баща си и се разделили. Предводителят на хуните хан Ашина заграбил владенията им и пленил сестра им Хуба. Синовете тръгнали да търсят нова земя. Аспарух намерил райско кътче на юг от река Дунав и изпратил добрата вест на сестра си по сокол, на чието краче завързал бяла копринена нишка. Хуба избягала от плен, водена от сокола, но вражеска стрела я ранила и обагрила белия конец в червено. Аспарух се зарадвал, че сестра му е при него, и започнал да къса конци от червено-бялата нишка и да ги връзва на ръцете на войниците, за да може нишката, която ги свързва, да не прекъсва никога. Това се случило в първия ден на март през 681 година.

Във второ упражнение децата припомнят датата, свързана с даряването на мартеници, намират я и я ограждат на календара. После, работейки по двойки, завързват бял за червен конец, навиват ги две различни посоки, пресукват ги и оформят мартеничка за ръка. По същия начин работят още веднъж, за да остане по една мартеница за всеки от тях.

Приложението, свързано с празника на мама, учениците попълват по начин, избран от учителя, съобразен с възможностите на децата. Добър вариант е наличието и на изображение, и на текст – например в горния отвор на осмицата детето да нарисува главичката си, а в долния да напише кратко пожелание за

мама. При по-слаби възможности може да се прибегне до апликиране на готови изображения и текстове.

Четвърто упражнение изисква децата да направят портрети на своите майки и да подготвят с тях изложба, пазена в тайна. Много е забавно и за майките, и за децата им разпознаването на портретите, които, разбира се, не трябва да са надписани от лицевата страна.

Последното упражнение изисква изрязване и подготвяне на украса за класната стая с лястовички и мартенички, напомнящи за настъпващата пролет.

Тъй като подготовката на продукт за всеки от празниците изисква време, учителят ще прецени колко от упражненията могат да бъдат изпълнени в клас и колко от тях да останат за къщи. Портретът на майките и приложението, което се подготвя като подарък за тях, е добре да се работят в училище, за да не се нарушава моментът на изненадата.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагало, изработването на продукти, свързани с всеки от посочените пролетни празници.

№21. ДЕНЯТ НА ОСВОБОЖДЕНИЕТО

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Осмисляне важността на деня, избран за национален празник на България, и възпитаване на преклонение към саможертвата на загиналите.

Задачи:

- Запознаване с историческите събития, свързани с датата.
- Запознаване с общоприетите начини за изразяване на почит към загиналите за свободата на България.
- Възпитаване на обич към родината, национална гордост и преклонение пред паметта на загиналите ни деди.
- Създаване на настроение в класната стая във връзка с освобождението на България.

Умения: работа с изображения, рисуване, изрязване, лепене

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа, демонстрация

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Още със стиховете в началото на темата се въвеждат основните задачи. Затова е удачно да се прочетат нееднократно и да се разделят на смислови части, като се поставят на децата въпроси към всеки от тях – защо този ден е любим за нас, защо сме с цвете в ръка, защо коленичим пред подвига на героите и защо обичаме и уважаваме родината си.

За по-трайно запаметяване и създаване на навици за поднасяне на цветя в

памет на загиналите в първо упражнение децата визуализират действието с помощта на стикер.

Във второ упражнение се цели да се запомни датата на Освобождението и да се ограда. Останалите посочени дати също са празнични за децата, затова може да отговорят с какво свързват всяка от тях.

Третото упражнение изисква предварителна подготовка в рамките на десетина дни. При по-прецизна организация може учителят да проследи кое дете кое стихотворение си е избрало и да се намеси, ако се повтарят само най-известните. Разнообразните стихове ще задържат вниманието на децата по време на рецитала, ще ги обогатят и ще ги запознаят с многобройните произведения, посветени на България, както и с имената на техните автори.

С цел добавяне на настроение за празника в последното упражнение учениците изработват от гланцово блокче националния ни трибагреник и украсяват класната стая. По-лесно е за децата да поставят ивиците с трите цвята от гланцово блокче върху блоков лист и да изрежат излишното. Готовите флагчета могат да се оформят от учителя като гирлянда за стена или над дъската, или пък да се поставят на дръжки (дървени шишчета) и да се забодат в пръстта на саксиите.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагало, изработване на продукт, свързан с посочения празник.

№22. ОТ СИРНИ ЗАГОВЕЗНИ ДО ВЕЛИКДЕН

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Създаване на навици за почитане и отбелязване на празниците от българския обреден календар.

Задачи:

- Усвояване на знания за обичаите и традиционната трапеза на Сирни заговезни.

- Възпитаване на чувство за национална принадлежност.

Умения: работа с изображения и текст, свързване, лепене

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Въвеждащите стихове имат за цел да представят пред децата обредните действия, които традиционно се извършват на Сирни заговезни, и да ги настроят към предпразнично великденско настроение. След прочит се установява в коментар какво са разбрали децата. „Прошка искаме” и „огъня прескачаме” като действия са ясни, но с помощта на въпроси се установява дали децата имат информация за Сирни заговезни и за Великденския пост. Ако се налага, учителят разяснява смисъла на тези традиционни празници. Разказът отново може да се визуализира със снимков материал и клипове

от интернет. По преценка на учителя може и предварително да се възложи на две деца по желание да се подготвят и да запознаят останалите с тях.

В първо упражнение на децата са представени части от изречения, предназначени за свързване с цел получаване на завършена мисъл. Ако това не ориентира децата, те могат сами да предложат варианти, които да бъдат одобрени или коригирани от учителя, или да бъдат подпомогнати от него с въпрос към всяко начало на изречение, изискващ отговор, свързан с края му. Всяко свързване се извършва с кратък придружаващ коментар от учителя, тълкуващ символиката на ритуалните действия.

Второто упражнение е с практически характер. Мисленето на децата се насочва към преживени случки, в които са били обидени от някого или те са нанесли обида. Сега им се дава възможност да поискат прошка от приятел или да простят и да подобрят отношенията помежду си. Не се използва елемент на принуда, а се търси отклик и готовност за искане на прошка от всяко дете чрез силата на убеждението. На децата се обяснява, че това не означава, че са допуснали голяма грешка, а напротив – на този ден хората си прощават и най-дребните неща, с които дори не са забелязали, че нараняват околните.

В последното упражнение се работи със стикери. Оформят се две трапези – на Сирни заговезни и през Великденския пост. На децата може да се даде възможност да разпределят блюдата от приложението на двете трапези, без да ги лепят до проверка и коментар. Като друг вариант може да се даде на отделни деца да представят всяко от блюдата и да определят къде ще го залепят, като се мотивират. Задачата може да се възложи и за самостоятелно изпълнение, след като се припомни, че на трапезата на Сирни заговезни се поднасят млечни и яйчени продукти, а през Великденския пост – само храни с растителен произход.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№23. ЗНАМ КЪДЕ СА ДРУГИТЕ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Запознаване с участниците в движението и създаване на навици за поддържане на повишено внимание при едновременното ни движение на пътя с всички тях.

Задачи:

- Запознаване с различните видове участници в движението.
- Осмисляне на количеството групи хора, които са участници в движението.
- Възпитаване на навици за внимателно движение и внимателно наблюдение на останалите участници.

Умения: работа с изображения и текст, оцветяване, ограждане

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Изброяването на всички групи участници в движението започва още с въвеждащите стихове. При повторен прочит се изисква децата да открият и да посочат кои са те – водачи, пътници, колоездачи, пътни работници, пешеходци.

За да се улесни по-трайното запаметяване на групите участници в движението, децата могат да разкажат виждали ли са представители на всяка една от тях и да посочат конкретни примери. Освен това учителят може да ги попита към коя от групите биха могли да принадлежат самите те, за да си представят ясно собственото си участие в движението.

В първо упражнение всичко, за което е беседвано дотук, се визуализира посредством разпознаване и оцветяване на всяка от групите участници в посочения цвят. Отново при всяко оцветяване на група се повтаря какво извършват в момента представителите ѝ.

Във второ упражнение се обръща внимание на опасните ситуации и причините за тяхното създаване. Децата търсят и посочват с ограждане причинителите на рискови ситуации. В илюстрацията към упражнението са представени деца, за да могат учениците да се поставят на тяхно място и след като открият кое от тях постъпва правилно и кое създава опасни ситуации, да съпоставят своето поведение като участници в движението.

Отново насочено към прякото участие на децата в движението е и третото упражнение. В него се изисква да посочат чрез свързване към коя от групите могат да принадлежат – водачи на автомобили, пешеходци, пътници. Отново може да им се даде думата в кои конкретни ситуации представляват посочените групи, за да може да вземат отношение и да споделят личен опит тези, които не са успели да се включат в предходните упражнения. В цялата тематична единица се цели осъществяването на връзка между представените участници в движението и самите деца с цел придобиване на личен опит и прилагането му в реалния живот.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№24. ИЗБЯГВАНЕ НА КОНФЛИКТИ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Създаване на навици за избягване на конфликти.

Задачи:

- Запознаване с причините за възникване на конфликти.

- Създаване на навици за избягване на конфликти.
- Усвояване на знания за правилните действия при неволно създаване на конфликти.

Умения: работа с изображения и текст, свързване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата“

Насоки, коментари и препоръки: Въвеждащите стихове са свързани със заглавието и съдържанието на темата. В началото на урока се прави прочит от ученик. Изяснява се смисълът на думата „безпричинно“, ако е необходимо. Коментира се съдържанието на стиховете, дали учениците го разбират и дали са съгласни с него.

Първото упражнение изисква свързване с Дани и Нели според това как децата преценяват, че трябва да постъпят, когато са обидили с поведението си някого. Този път за разнообразие първоначално отрицателните отговори може да се определят с придружаващ коментар. След като останат само положителните и се направи прочит и свързване, се задава въпрос на децата дали и те постъпват така, което е и въпросът от второто упражнение.

В последното упражнение се записват „вълшебни думички“, с които общуваме учтиво помежду си. Работи се самостоятелно – всяко дете знае поне толкова учтиви думи и изрази, колкото да събере на единия от двата реда, определени за писане. При устна проверка се прочитат записаните изрази и думи от едно дете, а другите допълват с други, които не са изброени. Така си ги припомнят и обещаваат да ги използват в подходящия момент.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№25. ТЕРОРИСТИЧНА ЗАПЛАХА

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Създаване на навици за правилно реагиране при терористична заплаха.

Задачи:

- Запознаване с действия, съпътстващи терористичната заплаха.
- Усвояване на знания за правилните действия при опасност от терористична заплаха.
- Създаване на навици за адекватно поведение.

Умения: работа с изображения и текст, свързване, ограждане, номериране

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата“

Насоки, коментари и препоръки: Въвеждащите стихове са свързани със

заглавието и съдържанието на темата. След прочит в началото на урока се изяснява смисълът на думите „тероризъм“ и „терорист“. Тълкуват се последните два стиха – защо е важно да сме добре подготвени и да имаме план за действие.

Първото упражнение изисква свързване с Дани и Нели според това дали децата смятат, че изброените действия са терористична заплаха. Като се изключат силната музика и приятелското скарване, остават другите три отговора за правилни по пътя на елиминирането. Прави се ясно разграничаване с помощта на учителя, че първите две не представляват заплаха за човешки живот, а другите три са точно това.

В следващото упражнение вниманието се насочва към училищната сграда и начините за защитата ѝ по време на терористична заплаха. Децата разглеждат илюстрациите и преценяват кои от изобразените неща да оградят, като се мотивират защо: евакуационния план, защото ни учи на определен път за напускане на сградата; видеокамерата, защото заснема всички посетители; портиера на входа, защото осъществява пропускателен режим. Останалите изображения се отсяват поради липсата им на връзка с терористично нападение. Може да се коментира ролята им в училищната сграда – растенията ни учат на правилно отношение към всички живи организми, красят стаите и коридорите и помагат за пречистване на въздуха; таблото с детски рисунки е повод децата да се чувстват горди и удовлетворени от положеното старание; бутилката с пластмасови капачки се свързва с рециклиране и опазване на околната среда, от една страна, и с благотворителност – от друга. В края на упражнението отново се връщаме към оградените изображения и начина, по който ни помагат.

Третото упражнение включва три действия при обявяване на терористична заплаха, които трябва да се номерират по степен на важност. Препоръчително е учениците да достигнат сами до извода, че първото по важност действие е евакуирането на ученици и служители, следващото е оказване на първа помощ на пострадалите и чак след това е изнасянето на училищни ценности. При необходимост децата се подпомагат от учителя с насочващи въпроси, свързани с първостепенната важност на човешкия живот.

В последното упражнение е представена ситуация с трима участници, чието поведение трябва да бъде разгледано. Първите двама подават фалшив сигнал за поставена бомба – единият е подстрекател, а другият – извършител. Батко им преценява нередността на тяхната постъпка, но реагира със сила, вместо да им обясни защо не бива да се постъпва така. След приемане, че действията на всички участници са неправилни, децата се провокират да си изберат един от участниците, да си представят, че са на негово място и да споделят как биха постъпили. Останалите коментират съгласни ли са с предложения вариант. Това реализира връзката теория-практика и помага на децата да формират навици за поведение в реална ситуация.

Подходящ завършек на урока е припомнянето на училищния евакуационен

план и отиграването на напускане на сградата по определения път.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

№26. СПЕЦИАЛНИ АВТОМОБИЛИ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Запознаване със специалните автомобили и създаване на навици за повишаване на вниманието при движение в близост до тях, когато са на повикване.

Задачи:

- Запознаване с различните видове специални автомобили – пожарна и полицейска кола и линейка.

- Възпитаване на навици за повишаване на вниманието при движение в близост до специални автомобили.

- Възпитаване на навици за спиране и оставане на тротоара при сигнал, подаден от специален автомобил около нас.

Умения: работа с изображения и текст, лепене

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Посочването на отделните видове специални автомобили не започва още с въвеждащите стихове. В тях е представена групата от специални автомобили като цяло с цел да се разграничи от всички останали превозни средства, участващи в движението. Подчертава се важноста им, като се посочва, че спасяват живота на хората. Още тук се споменава, че всички участници в движението са длъжни да им осигурят предимство за преминаване.

Веднага след поставянето на темата са изброени видовете специални автомобили. Отново са подчертани важноста им за здравето и безопасността на хората и необходимостта останалите участници в движението да им дават път, когато се налага. Пожарните и полицейските коли и линейките са познати за повечето от децата. Освен това на илюстрациите им има и надписи, с които вече всички първокласници могат да боравят. Ако не потърсят помощ, учителят може да им постави първото упражнение за самостоятелно поставяне на стикерите на определените места. Може да се изчака само със залепянето на полицая, лекаря и пожарникаря, което да стане след проверка от учителя. След залепянето се провежда беседа за всеки един от специалните автомобили поотделно и за задълженията и качествата на хората, упражняващи представените професии.

Във второ упражнение се изяснява как водачите на специални автомобили сигнализират на останалите участници в движението, че имат спешен случай.

Децата биха могли да отговорят какво ще чуят и какво ще видят при приближаването им. С това ще си припомнят за светлинния и за звуковия сигнал на специалните автомобили и ще ги изберат за ограждане.

Последното упражнение е свързано с изграждането на навици за поведение в близост до специален автомобил на повикване. Поставянето на стикерите по местата им е улеснено от разликата във формата и големината им. Това улеснява децата да поставят автомобилите вдясно до тротоара, а пешеходците – на самия тротоар. Изяснява се статичното им положение и се дискутира за опасностите при неадекватно поведение на водачи и пешеходци. Подчертават се скоростта на движение на специалните автомобили и причините за нея. В края на урока в класната стая или в двора могат да се разыграят ситуации с участието на децата като пешеходци и определени екипи от тях в ролята на водач и лекар, водач и пожарник или на двама полицаи.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагало.

№27. ПРЕПАЗНИ ОГРАДИ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Запознаване с предпазните огради и местата на поставянето им.

Задачи:

- Запознаване с предпазните огради – вид и предназначение, както и с местата, на които се поставят.

- Възпитаване на навици за съобразяване с поставените предпазни огради и внимателното им заобикаляне.

Умения: работа с изображения и текст, оцветяване, лепене

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: След прочит на стиховете в началото на тематичната единица се изисква от децата да споделят виждали ли са предпазни огради и къде. Ако пред съответното училище има такива, се припомня къде са и как изглеждат, като това може да се съчетае и с коментар на място, за да се дискутират мястото им на поставяне, височината им, материалът, от който са изработени и предназначението им. След това отговорите се обобщават с връщане към стиха „на опасни места, да ни пазят – това е” с посочване на опасните места и начина, по който ни предпазват.

За да се избегнат нарушения от страна на децата, в първо упражнение вниманието им се насочва към забраната за прескачането на предпазни огради. Дрехите на децата нарушители се оцветяват в червено, за да се открият визуал-

но, и се коментират възможни изходи от ситуацията, свързани с риск за самите нарушители и за останалите участници в движението.

Към второто упражнение може да се премине след коментар дали децата си представят и възрастни, които извършват същото нарушение. Прави се извод, че дори и да има, те ще бъдат значително по-малко поради различни възрастови характеристики – по-голям опит, по-ограничена подвижност, чувство на неудобство пред околните и др. Накрая се отговаря на въпроса защо предпазни огради се поставят пред училища и детски площадки.

Последното упражнение цели да затвърди визуално правилното поведение на децата по време на движение и игра. С катерушките, люлките и пързалките се припомня на децата, че има къде да се катерят тези, които желаят, без да поставят в риск нито здравето на останалите участници в движението, нито своето. Стикерите с пешеходната пътека и тротоара отново припомнят местата за правилно движение и пресичане. Урокът завършва с коментар за поведението на учениците в реална среда.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото, изработването на продукт, свързан с посочения празник.

№28. ПЪТНИ ЗНАЦИ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Запознаване с някои от групите пътни знаци и предназначението им.

Задачи:

- Запознаване с някои по-лесно разпознаваеми пътни знаци.
- Разграничаване на някои от основните групи пътни знаци по цвят и форма.

Умения: работа с изображения и текст, свързване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете в началото на тематичната единица са във вид на гатанка, която изисква от децата да отгатнат кои са тези големи цветя, които растат по улиците и ни показват картинки. За да намерят отговора, освен към илюстрациите по темата, учителят може да ги насочи и към думите „движението пътно регулират”.

Когато децата отгатнат, че това са пътните знаци, се провежда кратка беседа, свързана с личните им наблюдения – виждали ли са някои пътни знаци и знаят ли какво означават, къде се поставят и защо.

Във второто упражнение са представени три групи пътни знаци с лесно разпознаваеми изображения. Цели се, работейки с тях, децата да се научат да разграничават всяка от тях по цвят и форма. Обръща им се внимание на формата и

цвета последователно на забранителните, задължителните и на предупредителните знаци и те сами извършват свързването, защото бързо разпознават изобразените пешеходец, трактор, велосипед, деца, светофар и пешеходна пътека. Познавайки посоките, могат да определят кой знак изисква завой наляво, завой надясно или пък продължаване на право.

В края на часа могат да им се покажат други пътни знаци и те да се опитат да познаят какво означават, като при нужда им се припомня как да разпознаят към коя група принадлежат.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагало.

№29. ВЕЧЕ МОГА САМ

Вид на урока: преговорен

Основна дидактическа цел на урока: Обобщение и преговор на част от усвоения материал.

Задачи:

- Обобщение на изучените правила за безопасност на движението.
- Преговор на значението на светлинните сигнали на светофара, местата за пресичане и предпазните огради.
- Изграждане на чувство за принадлежност към колектив.

Умения: работа с изображения и текст, свързване, писане

Методи за преподаване и за учене: самостоятелна работа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете в началото създават настроение за работа и нагласа за справяне с възложените упражнения.

Децата работят по темата самостоятелно. Преди да започнат работа, по преценка на учителя може да им се дадат насоки и препоръки. В първо упражнение се ограждат децата, които спазват правилата за движение – движение по безопасната част на тротоара, пресичане на зелен светофар и на пешеходна пътека. Във второ упражнение се посочва значението на всеки от цветовете на светофара. В трето упражнение децата самостоятелно свързват всеки въпрос с избран от тях отговор. Четвъртото упражнение не е свързано с правилата за безопасност на движението. Текстът, в който попълват пропуснати думи и изрази, е свързан с класа, училището и училищния живот. Проверява се дали детето може да изпише правилно града, училището и паралелката си. Освен това цели припомнянето на приятни преживени заедно моменти, което затвърдява приятелските взаимоотношения между съучениците.

След самостоятелното изпълнение на упражненията учителят може да събере помагалата за проверка. Тя може да се изпълни и устно в часа. Може да се

комбинират и двата вида – писмена проверка от учителя и колективна устна проверка в следващия час. Устната проверка дава възможност при някои упражнения да се задълбочи работата, като се мотивират избраните отговори. Първото упражнение може да се придружи с коментар за евентуалните последствия от поведението на децата от илюстрацията, които не спазват правилата – пресичат извън пешеходна пътека, прескачат предпазни огради, управляват велосипед и скейтборд на платното за движение.

При устна проверка на последното упражнение може да се даде думата на повече деца, ако са посочили различни отговори. Накрая, след изброяване на веселите случки, които децата са преживели в училище, може да им се поставят допълнителни въпроси – какво биха желали да преживеят заедно през ваканцията, какво искат да им се случи в училище през следващата учебна година или кой друг празник да отбележат заедно в клас с украса или тържество, концерт, карнавал, изложба, забава или друга предложена от тях форма.

Контрол: Изпълнение на упражненията от помагалото.

№30. КАКВО ОЩЕ ЗНАМ

Вид на урока: преговорен

Основна дидактическа цел на урока: Обобщение и систематизиране на знанията от цикъла по безопасност на движението по пътищата.

Задачи:

- Обобщение на изучените правила за безопасност на движението.
- Преговор на знанията, свързани с движението по пътищата.
- Изграждане на навици за спазване на правилата за безопасност на движението.

Умения: четене, наизустяване, актьорска игра

Методи за преподаване и за учене: драматизация

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Урочната единица представлява сценарий за пиеса. Преди да се раздадат и разучат ролите, в текста на пиесата се попълват пропуснати думи. Те са опорни за придобитите през годината знания и се откриват лесно от децата заради римуването им с дума от съседен стих.

Наизустяването на текста цели трайното запаметяване на знанията, свързани с правилата за безопасност на движението. Многократното им повторение по време на репетиции води до неволно наизустяване на всички роли от страна на всички деца. Могат да участват и повече от предвидените герои, като думите на някое от животните се разделят между 2 – 3 деца.

В съдържанието на сценария са включени знания, свързани с платно, тро-тоар, бордюр и банкет; автомобили и пешеходци; места за пресичане – пеше-

ходна пътека и светофар; специални автомобили; предпазни огради и пътни знаци. Освен че римуваните правила се запаметяват по-лесно и по-трайно, дават възможност знанията да се споделят с деца от други класове, поканени като зрители, както и с родители и близки.

Контрол: Попълване на текста и изпълнение на пиесата.

№31. КИРИЛ И МЕТОДИЙ

Вид на урока: за нови знания

Основна дидактическа цел на урока: Осъзнаване на значението на делото на Кирил и Методий.

Задачи:

- Запознаване с делото на Кирил и Методий.
- Осъзнаване на важноста му в контекста на грамотността на славянските народи.
- Изграждане на навици за изразяване на почит и признателност към славянските първоучители.

Умения: наизустяване, рецитаторски умения, оцветяване

Методи за преподаване и за учене: разказ, беседа, оцветяване, рецитал или литературно-музикална програма

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата“, подходящи песни и стихотворения

Насоки, коментари и препоръки: Необходимо е учителят предварително да направи избор на вариант за провеждане на урока.

Първият вариант е урокът да се проведе, като се включат разказ и беседа за делото на братята Кирил и Методий и се оцвети венецът около портрета им. Подготовката на песни и стихотворения изисква време и може да се възложи като подготовка за тържество, свързано с приключването на учебната година. Празничната украса също изисква повече време и може да се изработи след урока, за да послужи за украса на стаята за годишното тържество. Подходящи са портрети на Кирил и Методий, венци и цветя, красиво изписана от децата българската азбука. Този вариант е особено подходящ за случаите, в които на 24 май децата участват в празнично шествие, поднасяне на цветя или друга изнесена изява.

В случай че децата не са ангажирани с друга изява по повод Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост, е по-удачен вторият вариант. Учителят разпределя между децата ангажиментите по подготовката и програмата се изнася на самия празник или в деня на провеждане на урока. Всяко дете може да участва в дейност по избор – краснопис, рисуване и апликиране, пеене и рецитиране, а може и всички деца да са ангажирани с всяка от

дейностите, особено ако са предвидени публика и гости.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото, подготовка и провеждане на празник, посветен на Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост.

№32. ПЪТЕШЕСТВИЕ В СТРАНАТА НА ПРАВИЛАТА

Вид на урока: преговорен

Основна дидактическа цел на урока: Запаметяване и систематизиране на придобитите през годината знания.

Задачи:

- Преговаряне на правилата за безопасност на движението.
- Припомняне на правилните действия при бедствия и аварии.
- Създаване на трайни хигиенни и здравословни навици.
- Възпитаване на навици от морално-етичния цикъл.

Умения: работа с изображения и текст, ограждане, оцветяване

Методи за преподаване и за учене: беседа

Учебно-методически ресурси: помагало „В страната на правилата”

Насоки, коментари и препоръки: Стиховете в началото могат да бъдат прочетени, но са особено подходящи и за завършек на урока, както и на помагалото като цяло.

Всички видове упражнения, включени в изградения към тематичната единица маршрут, изискват от децата да си припомнят и запаметят важни неща, изучени през годината. Правилата, свързани с безопасността на движението, са в началото и в края – т.е. на излизане и на влизане в града, когато децата са заедно с героите от помагалото в градски условия. Като начало си припомнят как да намерят безопасен път за пресичане – пешеходна пътека и светофар и места за движение на пешеходци – тротоар и банкет. При влизането в града след излета си припомнят коя част от тротоара е безопасна и коя – не, и правилните действия при сирена, подадена от специален автомобил.

Въпросът, свързан с палене на огън, цели децата трайно да запомнят, че никога не трябва да палят огън, ако не ги придружава възрастен, дори на предназначени за това места. При съмнение, че някъде наблизко все пак е възникнал пожар, децата си припомнят номера, на който да позвънят и правилното поведение в тази ситуация – да бъдат сериозни, за да не пораздат подозрения за истинността на сигнала и да дадат максимално точни и ясни обяснения за случващото се и местонахождението му. Определят и професията на хората, които очакват след обаждането си.

Преговарят се хигиенни навици като миене на ръцете преди хранене и почистване при напускане на мястото за пикник. Припомня се пряката връзка на

хигиената със здравословния начин на живот, като усвоените знания се допълват с избор на храна, с което може да се обогати първото упражнение и повишеното внимание към гъбите и рисковете, свързани с консумацията им.

Възпитават се и умения от морално-етичния цикъл като взаимопомощ, опазване на защитените растителни видове и почит към българския флаг и видните личности, свързани с историята на нашия народ. Припомнят се и учтиви думи и изрази, свързани с конкретна ситуация.

Показва се изходното ниво на усвоените знания и се изисква от децата да преценят как са се справили. Изказва им се похвала, за да почувстват удовлетвореност от работата си и желание през следващата учебна година да я надградят с усвояването на много нови любопитни и полезни правила.

Контрол: Индивидуални отговори, изпълнение на упражненията от помагалото.

Отговори на работните карти за 1. клас

I срок

Задача 1.

Децата се движат по тротоара и пресичат на пешеходната пътека.

Автомобилът и моторът се движат по платното.

Задача 2. Момиченцето с балончето спазва правилата за движение.

Задача 3. Правилно пресичат момиченцето на **първата** картинка (с русата коса) и майката с момченцето на **четвъртата** картинка.

Задача 4. Номера на редовете от горе надолу: **6, 4, 3, 5, 1, 2.**

Задача 5. Участници в движението по пътищата са **пътниците** в автобуса, **автомобилът** и **пешеходците**, които пресичат на пешеходната пътека.

Задача 6. Опасните ситуации на пътя са изобразени на **първата** и **третата** картинка (момчето, което прескача предпазната ограда, и момичето, което гони котката по пътното платно).

II срок

Задача 1. Верният отговор е **а**).

Задача 2. Детето, което е **спряло** – със светофара, който свети **червено**. Детето, което **върви** – със светофара, който свети **зелено**.

Задача 3. Автомобилът трябва да се движи по пътното платно, велосипедистът – по велоалеята (третата картинка), а децата със скейтборд и тротинетка – по алеите в парка.

Задача 4. Полицейската кола – полицаят с кучето – крадецът; пожарната кола – пожарникарят – горящата къща; линейката – лекарката – пострадалият с патерицата.

Задача 5. Верният отговор е **в**).

Задача 6. Червено – **Спри!** Жълто – **Внимание!** Зелено – **Премини!**